

Zvířata jsou přátelé, ne jídlo

Staré kríské učení praví: lidé neloví losy bezhlavě. Los se lidem dává pouze v dobách skutečné nouze. Tento příběh není jen legendou – je to poučení. Říká nám, že zvířata nejsou naší libovolnou kořistí. Jsou našimi příbuznými. Když obětují svůj život, je to dar. A dary si žádají vděčnost, pokoru a zdrženlivost.

Lidská historie toto kdysi chápala. Po staletí maso nebylo každodenní nárok. Když se lidé usadili v zemědělském životě, zvířata byla společníky v přežití: poskytovala mléko, vejce a práci. Jejich životy byly šetřeny, kromě nejhlubších zim nebo vzácných oslav, kdy si společenství žádalo hostinu. Maso bylo vzácné, a proto posvátné. Jíst ho znamenalo ctít váhu oběti.

Ale my jsme se odklonili. S rostoucím bohatstvím se maso změnilo. Stalo se znakem postavení, komoditou, způsobem, jak ukázat moc. Přestalo být vzácné a stalo se běžným. Přesto odpor vždy existoval. Dokonce i na vrcholu evropské renesance Leonardo da Vinci prohlásil, že ze svého těla neudělá „hrobku pro zvířecí mrtvoly“. Jeho odmítnutí nebylo pouhou výstředností; bylo to morální stanovisko. Viděl, co ostatní ignorovali: že život bráný lehkovážně je životem neuctěným.

I jiné tradice nesly tuto pravdu. Buddhismus postavil soucit do středu lidského chování – nejen k lidem, ale ke všem vnímajícím bytostem. Jíst zvíře znamená prodlužovat utrpení, svázat se hlouběji s poškozením. Zdržet se znamená praktikovat *ahimsu*, nenásilí v činech. Toto učení rezonuje s kríským příběhem: život nesmí být nikdy brán bezmyšlenkovitě.

Moderní svět tuto moudrost z velké části opustil. Během Velké hospodářské krize a druhé světové války lidé opět považovali maso za vzácné, přidělové, nikdy neplýtvané. Ale po skončení války hlad vystřídal hojnost a zdrženlivost ustoupila přemíře. Spotřeba masa prudce vzrostla. Kuchyně ztěžkly, ekonomiky se industrializovaly a zvířata ztratila poslední zbytky důstojnosti. Už se „nedávala“. Byla vyráběna, množená a zabíjena v nepředstavitelném měřítku.

Smlouva byla porušena. Úcta se rozplynula. Vazba mezi lidmi a zvířaty se zhroutila do vykořisťování.

Proto jsem vegetarián. Nejde o módu či trend. Jde o etiku. Jde o naslouchání hlasům, které nám připomínají – krískému staršímu, renesančnímu umělci, buddhistickému mnichovi – že zvířata nejsou komodity, ale společníci. Pokud nemusím brát život, odmítám to. Mé tělo nebude hrobkou.

Zvířata jsou přátelé, ne jídlo. Žít podle této pravdy znamená obnovit úctu tam, kde byla ztracena. Je to ctít moudrost těch, kteří přišli před námi. Je to odmítnout průmysl postavený na utrpení. A je to stát za budoucností, kde los stále chodí volně, kde jeho dar je vzácný a posvátný, nikoli běžný a zneužívaný.